

ESIC Nieuwsbrief

Europees Studie- en Informatiecentrum v.z.w.

ESIC is lid van de Europese Beweging-België en UEF-Belgie

ESIC Nieuwsbrief verschijnt met de steun van de Provincie Antwerpen

In dit nummer

<i>Politieke Unie</i>	3
<i>Europese begroting</i>	4
<i>Extern beleid</i>	5
<i>Interne markt</i>	8
<i>Onderzoek en ontwikkeling</i>	9
<i>Economisch bestuur</i>	10
<i>Energie</i>	11
<i>Landbouw</i>	12
<i>Milieu</i>	12
<i>Kredietcrisis</i>	13
<i>Mensenrechten</i>	17

**HERNIEUW
UW
ABONNEMENT**

Met steun van

✕ *Opinie* ✕

De bank-, economische- en staatsschuldencrisis in Europa staat sinds september 2008 in de schijnwerpers. Reeds vijf tot zesmaal wordt de publieke opinie voorgehouden dat de oplossing nabij is. Telkens blijkt dat wat de nationale eminenties uitdokteren te weinig en te laat is. De financiële markten wijzen telkens op de inconsequenties van dat beleid en kelderden elk nieuw initiatief omdat het niet geloofwaardig genoeg is. Hiermee wordt nogmaals onderstreept hoe de nationale eminenties de oorzaak zijn van Europese onmacht, korte termijn denken en blijf geven van gebrek aan solidariteit in Europa. Paradoxaal genoeg is het Europese niveau nog het enige niveau waar noodzakelijke beslissingen kunnen worden genomen.

Belangrijk te noteren: voor het eerst in lange tijd wordt er in toonaangevende kranten ondubbelzinnig gepleit voor het invoeren van federalisme op Europees niveau. Is dat verwonderlijk? Helemaal niet, want de politieke en sociaal-economische evolutie wijst al geruime tijd op deze noodzaak. Het is er dus een logische consequentie van.

De financiële donderwolken kleuren nog steeds even zwart. Zullen de Verenigde Staten hun hoge kredietwaardigheid binnenkort verliezen? Zullen de grote Chinese banken binnenkort een aanzienlijke ratingverlaging ondergaan als gevolg van de immense oninbare kredieten die werden verstrekt? Hoe staat de toestand van de Cypriotische financiën ervoor? Letland en Litouwen worden voorbereid op toetreding tot de

Abonnement:
Jaarabonnement

PER e-mail
7.50 euro/4 nummers

Bankrekening: 220-0316957-94

PAPIERVERSIE
10 euro/4 nummers
Enkel voor bibliotheken en instellingen

eurozone. Zijn die landen er wel klaar voor? Zullen politieke argumenten opnieuw voorrang krijgen op een correcte economische en financiële inschatting? Het is uiterst belangrijk voor de EU met haar financiële verdedigingsmechanismen klaar te zijn vooraleer andere belangrijke nieuwe financiële crises de wereld zullen teisteren.

De toetreding van Kroatië moet nu snel zijn beslag krijgen. Opnieuw een politieke beslissing die later kan worden gekwalificeerd als voorbarig? De Turkse toetreding staat stil als gevolg van de onwrikbare houding van Turkije, dat enkel een status quo wenst voor Noord-Cyprus. Het is ongetwijfeld moeilijk praten met Turkije dat enkel rekening houdt met de eigen 'vermeende' strategische belangen. Hierdoor komen de pro-Europeanen in Turkije in de verdrinking. Turkije geeft alsmaar de schuld aan Europa. Het VK blijft pleiten voor een volwaardige toetreding van Turkije tot de EU. De EU zou daardoor politiek fel kunnen worden verzwakt, hetgeen het oogmerk is van het VK. Over een culturele kloof tussen Turkije en de EU wordt niet gerept, enkel het geopolitieke aspect wordt uitvergroot.

WEBSITE **Belangrijk bericht**

Sinds eind december 2010 is de **vernieuwde website van ESIC**, beschikbaar. www.europadebat.be .

Vermeldenswaard is de invulling van de sectie **EuropaDebat**, die naast EuropaInfo, een plaats wordt waar zeer veel vragen worden gesteld. Er zijn zo veel onbeantwoorde vragen over Europa. Deze website wil bescheiden bijdragen tot een noodzakelijke bewustwording.

De sectie EuropaDebat wil de visie van het **Europees federalisme** ruimer bekend maken in Vlaanderen.

BEGELEIDING, ONDERSTEUNING EN ADVIES

Als een gratis dienst biedt ESIC aan belangstellenden - studenten of volwassenen - de mogelijkheid om ESIC te raadplegen voor begeleiding, ondersteuning of advies over een thema/activiteit dat binnen de sfeer van de bevoegdheden van de EU ligt.

Contact met Robert Verschooten
Tel: 03/238.97.74
e-mail esic@skynet.be

Politieke Unie

Brits realisme?

In een wereld waarin het voor Londen steeds moeilijker wordt om 'boven zijn gewichtsklasse te boksen', is het verstandig het lidmaatschap van de Europese Unie te gebruiken als een multiplicator van de eigen macht. De huidige chaos in de eurozone bedreigt de EU. En hoe reageert de Britse regering? Het vervelende is dat Cameron wil dat Londen zich blijft gedragen als een grootmacht, terwijl er steeds minder financiële en militaire middelen zijn. Deze kloof tussen retoriek en realiteit is niet langer alleen maar gênant, ze wordt ronduit gevaarlijk. De Britse respons op de tanende macht van het VK als natiestaat is er grotendeels een van ontkenning, stelt Gideon Rachman, hoofdcommentator bij Financial Times. (De Tijd - 29/06/2011)

Pools voorzitterschap

Polen staat er bij de start van een Europees (zesmaandelijks) voorzitterschap niet slecht voor: een flinke groei voor de economie, een vernieuwd buitenlands beleid, investeringen zijn hoog, structurele hervormingen zijn onderweg voor pensioenen, gezondheid en defensie. De regering is stabiel. Jerzy Buzek en Donald Tusk genieten aanzien en hebben goede relaties met topfunctionarissen in Europa. Hun ego is geen probleem. Toch zijn er problemen voor de uitvoering van hun programma: de Arabische revoluties verwijzen de Poolse prioritaire belangstelling voor de oostelijke burens naar de achtergrond. Bij de Kroatische toetreding hebben de Polen bijna geen rol gespeeld. De toepassing van de Schengenregels op Bulgarije en Roemenië kan boven de mogelijkheden van Polen reiken. Het meerjarenbudget en een nieuw landbouwbeleid zullen wellicht niet kunnen worden afgerond tijdens het Poolse voorzitterschap. Als niet-lid van de euro zal Polen een natuurlijke handicap ontmoeten om de onderhandelingen over de economische poot van de EMU te leiden. De Poolse relatieve verwaarlozing van milieu en gezondheid doen andere lidstaten uitkijken naar het volgende voorzitterschap, namelijk dat van Denemarken. Toch is de Poolse regering

vast besloten zich in te spannen. (23/06/2011)

Maandelijks overzicht

In een mededeling aan de Vlaamse regering wordt een overzicht gegeven van voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de voorbije maand. De input voor debriefings van de vakraden wordt geleverd door de attachés op de Permanente Vertegenwoordiging van België. Er is ook een stand van zaken met betrekking tot de omzettings- en inbreukdossiers. (Vleva - 18/06/2011)

Aandacht voor lokaal bestuur

Lord Graham Tope, lid van het Comité van de Regio's, dringt bij de Europese Commissie aan op een inclusieve benadering bij het maken van wetten, met aandacht voor de lokale besturen. Men schat dat ongeveer 75% van de Europese wetgeving een impact heeft op de lokale besturen. Tot op heden was het besluitvormingsproces vooral gericht op de bedrijfswereld en het lobbywerk, terwijl de lokale besturen over het hoofd worden gezien. De rol van de lokale besturen moet worden herwaardeerd, opdat ze niet meer het slachtoffer zouden worden van niet bedoelde gevolgen van de wetgeving. Wetten moeten 'lichter' worden, en waar nodig moeten er beter uitvoerbare alternatieven worden gezocht. Er moeten ook minder regels zijn en overbodige voorzieningen moeten sneller worden geschrapt. (New Europe - C. Donnelly - 13/6/2011)

Teloorgang van de Europese gedachte

Europa heeft een nieuw elan nodig, stelt Wilfried Martens. Alleen een echte politieke unie kan daarvoor zorgen. Er moet met Europa een nieuwe kwalitatieve sprong worden gemaakt. De economische unie gaat vooraf aan de politieke unie, maar ze moet zeker leiden naar de politieke unie. Herman

Van Rompuy heeft met het Euro Plus pact en het permanente noodfonds een krachtige inspanning geleverd om een economisch bestuur op te zetten. Maar de lidstaten behouden nog steeds vrijwel alle beslissingsmacht op budgettair, fiscaal en sociaal vlak, en dat is niet houdbaar. Martens zegt voorstander te zijn van de samenvoeging van het voorzitterschap van de Commissie en dat van de Raad. Als die persoon verkozen zou zijn door het Europees Parlement of, beter nog, rechtstreeks door de kiezers, zou dit éénzelfde dynamiek kunnen generen. Ook aan de Europese politieke partijen zou die samenvoeging een grote politieke betekenis geven, want zij zouden de kandidaatvoorzitters nomineren. Voor Europa is er geen alternatief voor de globalisering, tenzij de integratie, stelt Wilfried Martens. (De Standaard - E. Neefs - 3/06/2011)

Strijd tegen corruptie

Corruptie kost de EU jaarlijks ongeveer 120 miljard euro, of ongeveer 1 % van het bbp van de EU. De Europese Commissie besliste daarom een periodiek 'anti-corruptie rapport van de EU' te maken, teneinde de inspanningen van de lidstaten te volgen en te evalueren en hen hierbij aan te sporen te investeren in deze inspanning. (10/06/2011)

Europese begroting

Nulgroei EU-budget, maar...

De liberale fractie in het Europees Parlement pleit voor een nulgroei in reële termen van de Europese begroting voor 2012. Met die soepele houding hoopt die fractie een slopende clash met de 27 EU-lidstaten te vermijden over het Europees budget van 2012. Maar fractieleider Guy Verhofstadt vraagt in ruil wel dat niet-gebruikte EU-fondsen van dit jaar beschikbaar blijven voor 2012, in plaats van terug te keren als 'meevallers' naar de begrotingen van de lidstaten. Verhofstadt vraagt de overige fracties in een brief die nulgroei te steunen. In de praktijk zullen de middelen wel hoger liggen, als 4 tot 5 miljard euro niet-gebruikte fondsen niet naar de lidstaten terugvloeien. (De Tijd - KV - 01/06/2011)

Ondeugdelijk bestuur

Het loopt grondig mis bij het Europees Geneesmiddelenbureau en de Politieacademie (twee Europese agentschappen). Het gaat om belangenvermenging en slecht financieel beheer. Daarom weigert het Europees Parlement voor de uitgaven van beide agentschappen kwijting te verlenen over het jaar 2009. De problemen bij de politieschool slepen al jaren aan en de parlementsleden zijn het beu. Ze stellen voor om de academie, gevestigd nabij Londen, te fuseren met Europol. De Europese Commissie moet die mogelijkheid tegen 1 september 2011 onderzoeken. Zo'n fusie is ook logisch en kostenbesparend. Bij het Geneesmiddelenbureau zijn de problemen zo ernstig dat een delegatie van het EP eind juni naar Londen op inspectie gaat. Begin oktober volgt dan nog een hoorzitting in het EP. De parlementsleden willen weten waarom het na een eerste waarschuwing over gevaarlijke neveneffecten nog tien jaar heeft geduurd eer het Geneesmiddelenbureau in 2009 de vermageringspil Mediator uit de handel nam. Het dodental door gebruik van de pil wordt op 500 geraamd en zal wellicht nog toenemen. (De Standaard - EN - 13/05/2011)

Europees Parlement reageert

In de plenaire vergadering van het Europees Parlement werd een resolutie goedgekeurd over investeren in de toekomst: een nieuw meerjarig financieel kader (MFK) voor een concurrerend, duurzaam en integratiegericht Europa. Het Europees Parlement daagt de landen, die de lange termijn begroting (2014-2020) willen bevriezen, uit om keuzes te maken. Zij moeten aangeven welke doelstellingen ze willen laten vallen indien ze aan de zogenaamde 'nullijn' willen vasthouden, zo stelt het EP. Wil de EU al haar doelen voor 2020 halen, dan moet de EU-begroting, volgens het EP, minimaal 5% stijgen ten opzichte van 2013. (Vlevo - 8/06/2011)

Commissie kiest voor eigen middelen

De Europese Commissie rekent op een Europese btw en een taks op financiële transacties om eigen middelen te creëren voor het Europees budget. Die eigen Europese financiering moet de dotaties van de lidstaten aan dat Europese budget verminderen en zo de politiek van de 'juste retour', even veel uit het EU-budget halen als je erin steekt, een halt toeroepen. De

Europese meerjarenbegroting is een financieel keurslijf voor de periode van zeven jaar en legt al de prioriteiten vast voor het beleid in die periode. De Commissie stelt voor het budget voor landbouw te bevriezen op het niveau van 2013. Er zou meer geld gaan naar veiligheid en migratie en naar relaties met het buitenland. Infrastructuurfondsen zouden worden opgericht, goed voor 40 miljard euro over zeven jaar. Met dat geld moeten projecten worden gefinancierd inzake ICT, vervoer en energie. (De Tijd - KV - 30/06/2011)

Extern beleid

Kroatië lid in 2013?

Kroatië kan op 1 juli 2013 de 28ste lidstaat van de Europese Unie worden. De Europese Commissie heeft groen licht gegeven voor het afsluiten van de toetredingsonderhandelingen. De 27 lidstaten moeten nu beslissen of de laatste vier hoofdstukken in de onderhandelingen eind deze maand worden afgerond. Daarna moet het toetredingsverdrag in alle lidstaten en Kroatië worden bekrachtigd. Dat duurt makkelijk 18 maanden. Het vorige jaar heeft Zagreb enorme inspanningen gedaan om de Kroatische politie en justitie te hervormen en de corruptie aan te pakken. Toch blijft de kans groot dat sommige lidstaten extra grendels eisen inzake justitie, politie en corruptie en zo de toetreding vertragen. De Europese Unie wil immers niet meer dezelfde fouten maken als bij de toetreding van Roemenië en Bulgarije. De Commissie wil met de toetreding van Kroatië een nieuwe impuls creëren in de Europese roeping van de Balkanlanden. (De Tijd - KV - 11-06/2011)

VS leest EU de leviëten

Robert Gates, de aftredende VS minister van Defensie, heeft in zijn afscheid van zijn NAVO-collega's harde kritiek gegeven op de Europeanen. De minister waarschuwde de Europeanen dat het moment waarop de Amerikanen de geldkraan voor Europa's defensie toedraaien, met rasse schreden nadert. Ten tijde van de Koude Oorlog namen de VS de helft van de uitgaven voor

de NAVO voor hun rekening. Vandaag is dat drie kwart, terwijl de defensiebegrotingen van de Europese NAVO-landen sinds de terreuraanslagen van 11 september 2001 met 15% daalden. De Amerikaanse belastingbetaler zal niet bereid blijven om te betalen voor de veiligheid van Europese landen, die zelf geen inspanning willen doen, zei Gates. De VS worden geconfronteerd met een zeer zware crisis van de overheidsfinanciën en staan voor pijnlijke besparingen en vrijwel zeker ook op defensie. (De Standaard - E. Neefs - 11/06/2011)

De handelsrelaties tussen de EU en Rusland

De Russische import uit de EU stijgt aanzienlijk als gevolg van stijgende consumentenbestedingen. De EU is veruit de grootste handelspartner van Rusland. Het volume groeide in 10 jaar tijd met een factor vier. Rusland wordt echter niet langer als een groeimarkt aanzien. Dat is het standpunt van de EU, die zich wil ontdoen van preferentiële handelsakkoorden met Rusland, die in de jaren 1990 werden overeengekomen als steun aan de overgang naar een vrije markteconomie. Nu zijn er 176 landen, samen goed voor 4% van de EU-import, die genieten van speciale tarieven. De EU wil 80 landen schrappen van deze lijst, waaronder Rusland. Karel De Gucht, EU-commissaris voor Handel, wil dit voordeel beperken tot deze landen die deze voordelen het meest nodig hebben. Voorlopig ontmoet dit voorstel nog tegenstand bij de collega's commissarissen in de Europese

Commissie. (European Voice - B. Aris - 26/05/2011)

Een Japans standpunt over de Doha-ronde

Volgens Hiroyuki Ishige, een hoge Japanse ambtenaar, is de liberalisering van de handel de motor voor economische groei, zonder inzet van extra fiscale middelen. Er zijn drie punten die we in het oog moeten houden alvorens de Doha-ronde goed te keuren. Eerst: de belangrijkste partners moeten een gedeeld gevoel voor verantwoordelijkheid hebben. Twee: de huidige patstelling over de toegang tot de niet-landbouwmarkt dient doorbroken te worden, in het bijzonder bij sectorale tariefschraping of -vermindering. De zogenaamde onoverbrugbare kloof blijkt, technisch gesproken, niet zo substantieel, dat de baten van het Doha-pakket zouden worden prijsgegeven. Drie: de schade bij een mislukking van de Doha-ronde kan niet worden onderschat. De geloofwaardigheid van de Wereldhandelsorganisatie, als regelgevende instelling, staat op het spel. Het is de enige organisatie die de Doha-ronde en nog verschillende andere belangrijke dossiers kan behandelen. Geen van de andere dossiers kan worden aangepakt zolang de Doha-ronde zijn beslag niet krijgt. (New Europe - mei/juni 2011)

Het standpunt van een expert in handel

Volgens Jagdish Bhagwati, hoogleraar aan Columbia University en voorzitter van de High-level Expert Group on Trade, stelt dat de snelle verspreiding van 'preferentiële handelsakkoorden' (PTA's) doorgaans gerechtvaardigd wordt door te wijzen op het gebrek aan vooruitgang in het afronden van de Doha-ronde. Nooit eerder werden oorzaak en gevolg zo spectaculair omgewisseld in de argumentering over het handelsbeleid. Het wordt steeds duidelijker dat zulke PTA's 'termieten in het handelssysteem' zijn. Er zijn steeds meer aanwijzingen dat die handelsakkoorden schadelijk zijn omdat ze de discriminatie van niet-leden verhogen door het selectief gebruik van anti-dumpingpraktijken, en alleen rekening houden met de wensen van

lobbygroepen. Nog belangrijker is dat PTA's door de grote machten gebruikt worden om aan zwakkere handelspartners eisen op te dringen die niks met handel te maken hebben. (De Tijd - 6/05/2011)

Verzwakt Chinese economie?

De Chinese economie verzwakt. Analisten geloven dat de inflatie in mei versnelde tot het hoogste peil in bijna drie jaar, terwijl de economische groei vertraagde. De verstrakking van het monetair beleid leidde nog niet tot een daling van de inflatie, maar wel tot groeivertraging. (De Tijd - 11/06/2011) Nouriel Roubini zegt dat geen enkele grote economie voor een langere periode investeringen kan hebben van meer dan 50% van het bbp. Dat geeft aanleiding tot leegstaand vastgoed, bruggen naar nergens en prestigieuze projecten met lage of geen productiviteit. Op financieel vlak leidt dat tot leningen die niet meer worden terugbetaald. (De Tijd - 04/05/2011)

Verbolgen Europeanen

De Europese Unie is de grootste handelspartner van China. Toch zijn de Europese overheden en het bedrijfsleven verbolgen over de manier waarop China probeert, zowel de controle over de inlandse investering door EU-maatschappijen te controleren en hun intellectueel eigendom te stelen. Ze vragen zich af hoe te reageren indien China, zoals verwacht, actiever wordt in het opkopen of het nemen van participaties in high-tech Europese bedrijven om zodoende hun technologische geheimen in te palmen. (European Voice - S. Steward - 20/04/2011)

Zuid-Afrika bij de BRIC

De groeielanden rukken op in de internationale pikorde. Om die boodschap kracht bij te zetten, blazen de leiders van China, India, Rusland en Brazilië verzamelen. Zuid-Afrika, het jongste lid van wat inmiddels de BRICS-club heet, is ook van de partij. Als het van de vijf afhangt, komt er ook het gezelschap van Mexico, Zuid-Korea, Turkije en Indonesië. Zuid-Afrika zit op een schat aan grondstoffen. Het is een ideale springplank naar grondstoffenrijke landen in zuidelijk Afrika,

zoals Zambia, Mozambique, Botswana en Angola. De BRIC-landen hebben een storende 'constructiefout' hersteld. Het was moeilijk vol te houden, in naam van de groei- en ontwikkelingslanden te spreken, zonder inbreng van een Afrikaanse partner. De uitdaging is om een geloofwaardige tegenhanger te worden van de G7, het forum van de zeven grootste industrielanden. Ze hebben gemeen dat ze leiders zijn van landen die een einde aan het maken zijn aan de westerse economische hegemonie. (De Tijd - EZ - 14/04/2011)

BRICS en grondstofprijzen

De leiders van de BRICS-landen willen dat de speculatie met grondstoffen een halt wordt toegeroepen. De handel in afgeleide producten, zoals futures, moet strenger worden gereguleerd om de markten te stabiliseren. De volatiliteit van de grondstofprijzen 'vormt een nieuw risico voor het herstel van de wereldeconomie', valt te lezen in een persbericht na afloop van de ontmoeting van het vijftal in het Zuid-Chinese Sanya. Importeurs zoals China en India vrezen voor de effecten van hoge prijzen van onder meer voedingsmiddelen, terwijl exporteurs zoals Brazilië, Rusland en Zuid-Afrika bang zijn dat ze te afhankelijk worden van lucratieve grondstofexport en dat de diversificatie van hun economie wordt afgeremd. (De Standaard - 15/04/2011) Ook de ministers van Landbouw van de G20-landen vragen hun collega's van Financiën de grondstoffenmarkten beter te reguleren en een beter toezicht op de markten te organiseren. (De Tijd - 24/6/2011)

Hongersnood verhelpen

De droom hongersnood de wereld uit te helpen kan ooit werkelijkheid worden, zegt G. van der Geer, Sr Mgr PAM. Het moet lukken met een combinatie van een verstandig landbouwgrondstoffen- en hulpmiddelenbeleid, geavanceerde landbouwmanagement technieken en een efficiënter transport van boer tot consument. Op korte termijn worden prijzen voornamelijk beïnvloed door leveringsonderbrekingen. Volgens de FAO moet de wereldvoedselproductie in 2050 70% hoger liggen dan vandaag om aan de vraag

van een 30% hogere wereldbevolking te voldoen. (De Tijd - 14/05/2011)

Wat na Khadaffi?

Een mening van Dirk Vandewalle, docent aan het Dartmouth College. Als de uitkomst van het conflict in Libië het verdwijnen van Khadaffi impliceert, zullen de Libiërs in de nasleep voor enorme economische, sociale en politieke uitdagingen komen te staan. Omdat nagenoeg alle moderne staatsinstellingen uitgehold of verwaarloosd zijn door het Khadaffi-regime, zal Libië zijn economie moeten herstructureren, weg van een overmatige steunen op staat en olie- en gasinkomsten. Het zal op de proppen moeten komen met een politieke formule die aanvaardbaar is voor verschillende spelers die van oudsher diametraal tegenover elkaar staan, maar kunstmatig werden samengehouden door het autoritaire beleid van de regering-Khadaffi. De internationale gemeenschap moet daarom alles doen wat in haar macht ligt om een situatie te creëren die de traditionele spanningen en breuklijnen in het land wat lenigen. Want ondanks alle sympathie voor de oppositiebeweging, aangevoerd door de Nationale Overgangsraad, moet men voorzichtig zijn met onvoorwaardelijke steun. (De Tijd - 06/04/2011)

G8 en Arabische lente

De landen in het Midden-Oosten en Noord-Afrika, die democratische hervormingen doorvoeren, mogen de komende jaren rekenen op enkele tientallen miljarden steun van de rijke Westerse landen en internationale financiële instellingen. Dat beloven de leiders van de G8 in de slotverklaring van hun top in Deauville. Over de aanpak van Libië en Syrië was er een stevige discussie met Rusland. (De Tijd - DDW - 27/05/2011) Merkwaardig genoeg ging het in Deauville zeer weinig over de omvang en de snelheid van de verandering in de Arabische wereld. Er was een overheersend gevoel van vrees, en een angstige verdedigingsreflex. Enkele duizenden illegale migranten waren in Deauville belangrijker dan de opkomst van democratie in de Arabische wereld. De Europese verdedigingsreflex is kortzichtig en contra-productief. Een substantiële steun is nodig.

Europese intellectuele zelfingenomenheid van het ergste soort: zaken op hun beloop laten, niettegenstaande duidelijke en doorlopende veranderingen. De meeste veranderingen moeten nog komen. (European Voice - 1/06/2011)

Fatah en Hamas verzoenen zich

De leiders van Fatah en van Hamas hebben in Caïro het akkoord bekrachtigd dat beide bewegingen eerder hadden ondertekend. Volgens het akkoord zal een gezamenlijke interimregering, bestaande uit technocraten zowel de Westoever als de Gazastrook besturen. Binnen het jaar moeten presidents- en parlementsverkiezingen plaatsvinden. Waarom zijn Hamas en Fatah ondanks de meningsverschillen en de wederzijdse aversie nu plots wel bereid tot een vergelijk? De Arabische lente heeft daar veel mee te maken. In ongeveer de hele Arabische wereld eist de ontevreden bevolking hervormingen en vooruitgang. Maar er is nog een factor die zeker Abbas tot een vergelijk heeft aangezet: uit frustratie met het vastgelopen vredesproces bereiden de president en zijn regering het eenzijdig uitroepen van een Palestijnse staat voor. Abbas wil tegen september 2011 die stap

zetten en tegelijk het lidmaatschap bij de Verenigde Naties aanvragen. (De Standaard - MT - 05/05/2011)

Pakistan valt China in de armen

Pakistan kijkt steeds nadrukkelijker naar China als strategische bondgenoot. De vrijage verontrust de VS, al jarenlang Pakistan's bevoorrechte associé. En de dreigende partnerruil jaagt ook India op stang. De machtsverhoudingen in Zuid-Azië staan op kantelen. De Amerikanen hebben weinig zin om nog langer miljarden te pompen in een onbetrouwbare bondgenoot. En de Pakistanen zijn het beu voortdurend aan het handje van Washington te lopen. De relaties met Peking zitten al enkele jaren in de lift. De Pakistaanse premier Gilani bood de Chinezen onlangs de operationele leiding aan over de haven van Gwandar. We hebben China gevraagd een marinebasis te bouwen in Gwadar, zei de Pakistaanse minister van Defensie. Die uitspraak deed meteen het alarm in Washington tilt slaan. Toen de Chinezen Pakistan 50 nieuwe gevechtsvliegtuigen cadeau gaven, sloegen de Indiase leiders wild om zich heen. (De Tijd - EZ - 24/05/2011)

Eenheidsmarkt

Twaalf maatregelen om de groei weer op gang te brengen

Op 13 april 2011 keurde de Europese Commissie de Akte voor de Interne Markt (Single Market Act) met twaalf prioriteiten goed. Dit aantal is reeds minder dan de 50 voorstellen die in oktober 2010 werden gepubliceerd. De benaming is misleidend omdat het geen stuk wetgeving is. Het grote probleem is dat de Interne Markt geen echte eenheidsmarkt is, wel een reeks van naast elkaar staande nationale of regionale markten. Het bestaan van de euro voor 17-lidstaten heeft hieraan niets veranderd. De nationale overheden zetten de Europese regels om, maar voegen nog een aantal regels aan toe, zodat hun markt voldoende verschillend blijft van de andere. In dit daglicht zullen de

gunstige effecten van de 12 prioriteiten steeds maar marginaal blijven. (13/04/2011)

Richtlijn over detachering van werknemers

In april 2011 stelde Europese Commissie 12 maatregelen voor om een duurzame groei mogelijk te maken in de Interne markt. Een maatregel, de Richtlijn over detachering, heeft als doel de geografische mobiliteit in Europe te verbeteren en vooral baat te brengen aan het bedrijfsleven, bij de tewerkgestelden en de consumenten. Een betere uitvoering zal billijke werkomstandigheden, ontslagmisbruik en onbillijke mededinging door malafide interimbureau's beperken. De verbetering van de mobiliteit van de arbeid zal echter het

tekort aan werkrachten alleen niet overbruggen. (New Europe - mei-juni 2011)

Concurrentievervalsing zakenbanken

De Europese Commissie zei aanwijzingen te hebben voor concurrentievervalsing door zestien grote banken. Deze banken verkopen Credit default swaps (cds of verzekering tegen wanbetaling) en zijn tegelijk aandeelhouders van het bedrijf Markit, dat informatie over cds-kosten verspreidt en indexen samenstelt. Vermoed wordt dat de zestien banken hun eigen dochter Markit een voorkeursbehandeling gaven ten nadele van concurrenten van Markit. (De Standaard - 30/04/2011)

Veiligheid van goederen

Het goede nieuws is dat steeds minder gevaarlijke producten de EU-markt bereiken omdat ze nu vlugger worden opgespoord en verwijderd. In 2010 werden 2244 onveilige producten verboden, van de markt gehaald of teruggeroepen, aldus het Rapex-jaarverslag. De focus ligt nu vooral op het aanpakken van de veiligheid aan de bron, waardoor de aandacht verschuift naar de fabrieksvloer (ontwerpfase en vervaardiging). Er wordt ook meer samengewerkt met internationale partners, met name in China. (Vlevo - 12/05/2011)

Steviger regulatoren voor spoor

Europese landen moeten zorgen voor een serieuze en onafhankelijke regulator die toeziet op de eerlijke concurrentie in toegang en prijzen op het spoornet. Spoorondernemingen

moeten ook toegang krijgen tot de spoorinfrastructuur en allerhande aanverwante diensten, zoals het onderhoud van treinen en de ticketverkoop in de stations. Dat beslistten de EU-ministers van Transport op een bijeenkomst in Luxemburg. Ze scherpten daarmee de bestaande regels voor liberalisering van het spoorverkeer behoorlijk aan. (De Tijd - KV - 17/06/2011)

Recordaantal Erasmusstudenten

Meer dan 213 000 studenten hebben een beurs gekregen uit de 'Erasmus'-pot om in het academiejaar 2009-2010 in het buitenland te studeren of een opleiding te volgen. Als de huidige trend doorzet, zal de EU in 2012-2013 haar doelstelling van 3 miljoen Europese studenten halen sinds het programma in 1987 begon. (Vlevo - 06/06/2011)

Europese bluecard

Hoogopgeleide buitenlanders kunnen nu een Europese bluecard bemachtigen, een verblijfs- en werkvergunning. Toch staat die Europese versie van de bekende Amerikaanse greencard nog in haar kinderschoenen. België is zelfs nog niet in orde met de EU-wetgeving. (De Tijd - KV - 22/06/2011)

Europese ziekteverzekeringskaart

Gaat u binnenkort op reis in de EU of naar IJsland, Liechtenstein, Noorwegen of Zwitserland? Vergeet dan niet uw Europese ziekteverzekeringskaart mee te nemen. Met de kaart spaart u tijd, moeite en kosten, mocht u in het buitenland ziek worden of gewond raken. 185 miljoen mensen in Europa zijn nu in het bezit van die kaart. (Vlevo - 16/06/2011)

Onderzoek en ontwikkeling

Creatieve industrieën

Ruim 120 000 Vlamingen zijn aan het werk in de creatieve industrieën. Die sectoren zijn samen goed voor 25,9 miljard euro omzet en een toegevoegde waarde van 7 miljard euro, of 3% van het bbp van Vlaanderen. Dat is in lijn met het gemiddelde belang van de

creatieve industrieën in Europa. Tussen 2000 en 2007 groeide de tewerkstelling in de Europese creatieve industrieën jaarlijks gemiddeld met 3,5% tegen een stijging van de tewerkstelling, in het algemeen in de EU, van 1%. (De Tijd - ER - 27/05/2011)

Digitale agenda: krachten bundelen

De eerste fase van een publiek-privaat partnerschap voor het internet van de toekomst is gelanceerd. Het partnerschap zal innovatie in Europa ondersteunen en bedrijven en overheden helpen bij de ontwikkeling van internet oplossingen die de exponentiële groei van online data kunnen beheeren. Terwijl het internet dat wij tot nu toe hebben gekend, uit onderling gekoppelde computers en onderling

verbonden mensen bestond, is nu het mobiele internet aan zet waarbij een hele reeks machines en voorwerpen met elkaar verbonden zullen worden. Er zijn 152 verschillende organisaties betrokken. Ze komen uit 23 lidstaten of landen die geassocieerd zijn met het zevende kaderprogramma voor Onderzoek van de EU. De gefaseerde aanpak (3 fasen) en de open uitnodiging zorgen voor een ruime en open deelname. (Vlewa - 03/05/2011p)

Economisch bestuur

Onderhandelingen Europees economisch bestuur lopen vast

Deze onderhandelingen liepen spaak op de mate waarin de Europese Commissie in de toekomst automatisch een procedure kan opstarten tegen lidstaten die de regels van economisch bestuur overtreden. Onder impuls van vooral de liberale fractieleider Guy Verhofstadt wil het Europees Parlement dat de sancties waar de lidstaten, onder de nieuwe regels tegenaan kunnen kijken, al van bij het begin automatisch geactiveerd worden. Frankrijk, gesteund door Duitsland, eist daarentegen dat een politieke grendel behouden blijft, door dergelijke sancties te onderwerpen aan een stemming bij gekwalificeerde meerderheid onder de 27. Het Europees Parlement pleit voor een systeem van omgekeerde gekwalificeerde meerderheid. (De Standaard - 16/06/2011)

Europese vakbonden voeren actie

Het Europees Vakverbond (EVV) gaat acties ondernemen 'op alle niveaus' tegen het strenge bezuinigingsbeleid in Europa. Dat beslisten de Europese vakbonden op hun jaarlijks congres in Athene. De nieuwe secretaris-generaal, Bernadette Ségol, eist dat de koopkracht van de werknemers wordt verhoogd en dat de sociale rechten primeren op de economische vrijheid. (De Tijd - 20/05/2011) ABVV-voorzitter Rudy De Leeuw bestempelde in een toespraak het programma voor 'economic governance' als een regelrechte 'aanval op ons sociaal model'. 'Wat de rechtse regeringen er niet door krijgen in elk van onze landen, dreigt toch werkelijkheid te worden door het kader dat Europa ons wil opdringen'. (De Tijd - 17/05/2011)

Energie

Welke energie voor de toekomst?

Manouchehr Takin, Sr Energy Analyst bij GCES in Londen, stelt dat er geen overhaast antwoord mogelijk is op het verlagen van de koolstofuitstoot. Het Japanse drama in Fukushima heeft het debat tegen de kernenergie bevorderd en het aantal vragen over de kernenergiekeuze verhoogd. Maar het stelt tevens de vraag of we bij de reductie van de koolstofuitstoot niet te snel willen gaan,

verder dan duurzaamheid en economische verantwoording. De alternatieven moeten geleidelijk tot stand komen eerder dan op een irrealistische manier. (New Europe - april 2011)

Nog weinig tijd voor keuzes

De geschiedenis leert dat meer welvaart alleen geproduceerd kan worden door te opteren voor de energiebronnen met de

hoogste energiedichtheid. De huidige pleidooien voor een 100% hernieuwbaar energiesysteem zijn dan ook zeer uitdagend, omdat we voor het eerst in de geschiedenis energiebronnen met een hoge energiedichtheid willen inruilen voor energiebronnen met een lagere energiedichtheid. Fukushima verandert niets aan de dwingende zoektocht naar een hogere energiedichtheid en betere transformatietechnologieën. Vanuit dat perspectief zijn de vooruitzichten voor nieuwe en betere nucleaire technologieën nog steeds attractief. In minder dan tien jaar moeten we echt kiezen voor een combinatie van de beste energietechnologieën op de juiste locaties. We houden best alle opties open. En landen die nog technologische keuzes kunnen maken, hebben een streepje voor. Als voorbereiding kunnen we de hangende nucleaire kwesties misschien eens finaal afronden. (De Tijd - J. Albrecht, UGent/Itinera - 19/05/2011)

Stresstesten nucleaire centrales

Startend op 1 juni zullen de 143 nucleaire centrales in de EU opnieuw grondig geëvalueerd worden op basis van uniforme EU-criteria. De testen zullen zowel betrekking hebben op natuurlijke risico's als op door de mens veroorzaakte risico's, inclusief neerstortende vliegtuigen en terroristische aanslagen. Elke evaluatie bestaat uit drie onafhankelijke stappen. Eerst een evaluatie door de uitbater van de centrale, gevolgd door het nationale controle-organisme, dat de zelfevaluatie moet doorlichten en tot slot zal een team van 7 internationale experts de nationale rapporten evalueren. (Vleva - 26/05/2011)

Duitse kernexit

Als eerste grote geïndustrialiseerde land sluit Duitsland tegen 2022 alle 17 kerncentrales. Duitsland zal zijn oude kerncentrales moeten vervangen door een mix van hernieuwbare energiebronnen en klassieke fossiele brandstoffen zoals steenkool en aardgas.

Wat het ook wordt, de investering leidt tot hogere kosten voor elektriciteitsproducenten, die dat zullen doorrekenen aan de eindverbruikers. Omdat de elektriciteitsmarkten in Europa gekoppeld zijn, verwachten specialisten dat ook in ons land de stroomprijzen zullen stijgen. Daarbij zal flink moeten worden geïnvesteerd in de elektriciteitsnetten om nieuwe centrales aan te sluiten en de toename van kleinschalige lokale hernieuwbare energieprojecten op te vangen. (De Tijd - DA & BS - 31/05/2011)

European Energy Efficiency Facility

De Raad van de EU en het EP bereikten in oktober 2010 een akkoord over de oprichting van een nieuw Europees fonds ten voordele van investeringen in energie-efficiëntie en hernieuwbare energie. Het fonds wordt gefinancierd door de Europese Commissie, door de Europese Investeringsbank, door publieke intermediaire instellingen en private investeerders. De milieu- en socio-economische impact van een project is een van de criteria die in de evaluatie een belangrijke rol zal spelen. Het instrument is gericht op de financiering via 1) leningen, garanties en aandelenparticipatie (85%) en 2) projectsubsidies via cofinanciering (15%) voor technische assistentie. (Vleva - 18/04/2011)

Nieuwe richtlijn energie-efficiëntie

De Europese Commissie publiceert een voorstel van nieuwe richtlijn energie-efficiëntie. Uit de laatste door de Commissie gemaakte ramingen, op basis van de nationale energie-efficiëntiestreefcijfers die de lidstaten voor zichzelf hebben vastgelegd in het kader van de Europa 2020-strategie, blijkt dat de EU nog ver van die doelstelling verwijderd is. De richtlijn bouwt voort op de bestaande richtlijn inzake warmtekrachtkoppeling en energiediensten en smelt die samen tot één allesomvattend juridisch instrument ter bevordering van energie-efficiëntie bij de energievoorziening en bij het eindgebruik van energie. (Vleva - 22/06/2011)

Landbouw

Hervorming landbouwbeleid

Zoals met de vorige hervormingen gaat het bij een landbouwhervorming niet enkel om landbouwministers, maar tegelijkertijd over het bepalen van het meerjarig financieel kader. Het verschil met vroeger ligt erin dat de Centraal- en Oost-Europese lidstaten nu geen kandidaten meer zijn, maar volwaardige medespelers. Niettegenstaande de kenmerken van hun respectievelijke landbouwsectoren zeer uiteenlopen wensen ze het huidige uitgavenpeil te behouden. Samen willen ze ook de huidige ongelijke landbouwsubsidies wijzigen. Het huidige systeem, gesteund op historische berekeningen, benadeelt de nieuwkomers. Zo ontvangt een Griekse landbouwer zes keer meer geld per hectare dan zijn Letse collega. Bij de nieuwste lidstaten wordt ook geopperd om landbouwsubsidies te vervangen door regionale steun (cohesie- en structuurfondsen). Het bepalen van de technische berekeningscriteria kan een zeer politiek geladen onderwerp worden als het GLB-budget

gelijk blijft of zelfs zal dalen. (European Voice - JR - 14/04/2011)

Methaanuitstoot van koeien

Het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek van de Vlaamse overheid gaat de uitstoot van methaan bij koeien meten in 'gasuitwisselingskamers'. Dat maakt experimenten met aangepast voer mogelijk. Doel is om de uitstoot van de broeikasgassen met 15 tot 20% te doen dalen. In zijn geheel is de landbouw goed voor 11% van de broeikasgassen in Vlaanderen. Eigenlijk komt het erop neer een ideaal menu voor de runderen proberen samen te stellen. Melkveehouders gebruiken nu al vaker maïs dan gras als voeder. In maïs zit minder zetmeel, waardoor runderen minder methaan uitstoten. Maar het potentieel is groter. Vraag is of andere menu's er niet toe leiden dat de melk of het vlees slechter smaakt, of dat de koeien minder melk of vlees produceren. (De Standaard - YD - 04/05/2011)

Milieu

Gratis emissierechten na 2013

Hoewel de veiling het voornaamste instrument zal zijn voor toewijzing van emissierechten vanaf 2013, zal een deel van de gratis emissierechten nog steeds aan de industrie verstrekt worden tot 2020, met name om de kosten voor installaties te verminderen voor de sectoren die het meest blootgesteld worden aan sterke concurrentie van buiten de EU. Het besluit van de Europese Commissie bevat de regels, met inbegrip van de ijkpunten voor de uitstoot van broeikasgassen, voor de lidstaten bij de berekening van het aantal gratis emissierechten die jaarlijks kunnen worden toegewezen. (Vleva - 27/04/2011)

EHEC-epidemie

In Duitsland ligt het crisismanagement van de bondsregering na de EHEC-uitbraak zwaar

onder vuur. Veel te laat, te traag en te rommelig, luidt het oordeel. Ook een maand na de uitbraak van de epidemie is nog steeds niet duidelijk wat de bron van de uitbraak is. Allerlei groentesoorten kregen de schuld, hetgeen later moest worden ontkend. Spanje, als exportland kreeg, volledig onterecht de schuld, hetgeen grote economische schade berokkende in Spanje en erbuiten. De onzekerheid bracht Rusland ertoe de invoer van verse groenten uit de Europese Unie tijdelijk te verbieden. (De Tijd - EDW - 7/06/2011)

Polen blokkeren klimaatdebat

Polen, dat vanaf juli de Europese ministerraden voorzit, heeft een politieke verklaring over de verdere aanpak van de klimaatproblemen geblokkeerd.

Eurocommissaris voor Klimaat, Connie Hedegaard, hoopte de steun te krijgen voor een stappenplan om de uitstoot van CO2 in Europa tegen 2050 met 80% te verminderen. Het Poolse veto blokkeert wel de mogelijkheid een deel van de uitstootrechten voor CO2 vanaf 2013 in te houden om zo een prijsval op de CO2-markt te verhinderen. (De Tijd - KV - 22/06/2011)

Opwarming aarde nadert gevarenzone

In 2010 werd wereldwijd 30,6 gigaton CO2 uitgestoten, zegt het IEA. De cijfers zijn abstract, maar worden concreet als ze worden gekleefd op de doelstelling om de temperatuurstijging tegen 2100 onder 2°C te houden. Op de VN-klimaatconferentie van Cancun, eind 2010, kwamen de wereldleiders overeen dat die drempel niet overschreden mag worden, want anders wordt de opwarming van de aarde echt gevaarlijk. Maar om die doelstelling te halen, mag de jaarlijkse CO2-uitstoot in 2020 niet hoger liggen dan 32 gigaton. Aan het stijgniveau van 2010 wordt dat doel nooit gehaald. (De Standaard - DM - 31/05/2011)

Groene economie stimuleren

De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) en de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) hebben een samenwerkingsakkoord gesloten om de groene kringloopeconomie in Vlaanderen te promoten. Samen willen ze de eco-efficiëntie en de eco-innovatie bij de bedrijven verhogen. De samenwerking overbrugt de beleidsdomeinen leefmilieu en innovatie. De focus ligt op recyclage en materiaalhergebruik, waarin Vlaanderen nu al aan de spits staat. (De Tijd - VDB - 05/05/2011)

Groene jobs

Meer dan 20 miljoen Europese jobs zijn reeds gelinkt aan het milieu. Dit aantal zal alleen maar toenemen in de toekomst. Een van de belangrijke aandachtspunten hierbij is de werknemers de juiste scholing te geven voor groene jobs. Nieuwe vaardigheden voor nieuwe jobs is een belangrijk punt in het kader van Europa-2020-strategie. De algemene doelstelling is het aanpakken van hiaten in de vaardigheden en zo mensen het vinden van jobs te vereenvoudigen. Er zal ook op worden gewezen dat groene jobs er niet alleen voor hi-tech jobs, maar ook voor de groene boordwerkers zijn. (Vleba - 02/05/2011)

Kredietcrisis

Rem op naakt shorten?

De ministers van Financiën van de 27 EU-lidstaten gaan de speculatieve handel in overheidsobligaties beperken. Maar een verbod op dit soort speculatieve praktijken komt er niet. Europa wil nu dat beleggers hun shortposities 'verduidelijken' bij de toezichthouder en indien nodig transparantie geven aan de markt. Ze moeten aangeven hoe ze op korte tijd de effecten in bezit zullen krijgen. De nieuwe Europese marktenautoriteit ESMA krijgt een te beperkte rol. ESMA kan praktijken verbieden, maar moet daarvoor de goedkeuring krijgen van de 27 lidstaten. (De Tijd - KV - 18/05/2011)

Rol van superwaakhond ESMA

De nieuwe Europese financiële waakhond komt mogelijk in juli 2011 al met uniforme regels voor shortselling of speculeren à la baisse van aandelen, zegt Steven Maijor, de Nederlandse topman van ESMA (European Securities & Markets Authority, met zetel in Parijs). Het aantal bevoegdheden dat ESMA erbij krijgt in vergelijking met CESR (haar voorganger) oogt indrukwekkend. ESMA zal niet alleen toezien op de financiële markten. Het orgaan krijgt ook een belangrijke rol in het reguleren van de buitenbeurshandel in afgeleide producten. Ook de kredietratingagentschappen komen onder het

toezicht van ESMA te staan. De agentschappen die beslissingen maken over Europese entiteiten zullen moeten voldoen aan onze eigen, Europese regels, zei Maijor. Ook diegene die buiten Europa zijn gevestigd. We gaan niet terug naar het tijdperk van de zelfregulering. (De Tijd - SD - 27/05/2011)

Crisis niet opgelost

'De overheden hebben de excessen die aan de grondslag lagen van de crisis nog vergroot. Een evenwicht is veraf. Sterker, we zijn even ver verwijderd van een oplossing als van een implosie van het financieel systeem'. Het is straffe taal uit de mond van George Soros. Peter Praet, toekomstig directielid van de ECB, stelt het zo: 'De onzekerheid is groot. Wat mij opvalt is dat het gedrag van de financiële markten moeilijk te verzoenen is met deze onzekerheid'. Jean-Claude Trichet, voorzitter van de ECB, zegt: 'Een verdere hervorming van het financieel systeem is een absolute noodzaak. We zijn nog maar in de helft van de weg die we moeten afleggen'. (De Tijd - PH - 14/05/2011)

Gewoon aanmodderen?

Volgens VUB-prof. en economisch adviseur bij BNP Paribas Fortis, Freddy Van den Spiegel, moeten de Europese politici kleur bekennen: ofwel was de Europese integratie en vooral de eenheidsmunt enkel een kwestie van tijdelijk politiek opportunisme, dat bij de eerste ernstige storm wordt opgedoekt, ofwel is het menens en moet de soevereiniteit van de lidstaten plaats maken voor meer gecentraliseerde (federale) krachtadigheid: lidstaten moeten een beroep kunnen doen op solidaire steun in moeilijke tijden, maar hun vrijheid inzake economische politiek moet strikt worden beperkt. (De Tijd - 06/04/2011)

Westers groeimodel afgedaan?

Ondanks twee jaar van herstel van de wereldeconomie zijn de gevolgen van de grote Recessie nog lang niet verteerd. Het westerse groeimodel op basis van relatief gunstige demografie, goedkope grondstofprijzen, dalende rente, lage inflatie en oplopende schulden heeft afgedaan. Beleidsmakers, gezinnen, investeerders en

beleggers kunnen zich daar maar beter bewust van zijn. Budgettaire sanering wordt een thema voor zowat de hele westerse wereld en zal onvermijdelijk op de economische groei wegen. Dit is de analyse van Bart Van Craeynest, hoofdeconoom van Petercam. (De Tijd - 30/04/2011)

Sleutelmoment voor EU

Als Europa niet kan aantonen dat het ook buiten het monetaire vlak één is, wordt het pas echt catastrofaal, zegt Philippe Ledent, hoofdeconoom bij ING. Het is goed om een eenheidsmunt te hebben, maar we moeten ook kunnen aantonen dat er budgettaire banden bestaan. En dat Europa in staat is de economische cycli te synchroniseren. Dit is een sleutelmoment in de geschiedenis van Europa. (Netto - FM - 16/06/2011)

Tweede horde voor Griekenland

Met de goedkeuring in het Griekse parlement van de besparingsplannen is de eerste horde in de race tegen het bankroet genomen. Maar de tweede horde ligt net iets hoger. Er moet worden gestemd over de concrete uitvoering van de besparingen en de start van de privatiseringen. Besparingen voor 28 miljard euro over de periode 2011-2014. Ruim 6 miljard euro aan saneringen dit jaar. De privatiseringen van Griekse staatsbedrijven (circa 50 miljard euro) zullen via een onafhankelijk orgaan gaan. De tweede ja van het Griekse parlement is de absolute voorwaarde voor Europa en het IMF om nog voort steun te verlenen aan Athene. Al te vaak in het verleden hebben we genoeg genomen met de belofte dat Griekenland maatregelen zal nemen. Nu moeten we zeker zijn dat de voornemens daadwerkelijk worden uitgevoerd. Met 12 miljard euro steun kan Griekenland tot de herfst de bestaande leningen herfinancieren. Op langere termijn wordt duchtig gewerkt aan een tweede reddingsplan voor Griekenland om de periode tot 2015 te overbruggen. (De Tijd - KV - 30/06/2011)

Nu daadkracht

Europa moet stoppen met geld in een bodemloze put te smijten. Nu kiezen voor korte pijn is op termijn goedkoper, stelt macro-

econoom Maurice Obstfeld. Op de vraag of de stapsgewijze aanpak de beste is, antwoordt hij: Europa zou beter voor een drastische aanpak kiezen. Haal de Griekse schuld integraal van de markt. Koop de obligaties terug, zodat een wanbetaling geen reële dreiging meer kan vormen. Dat kost Europa zo'n 500 miljard dollar. Maar een groot deel van dat geld krijg je waarschijnlijk terug. Er is nu daadkracht nodig. (De Tijd - BS - 22/06/2011)

Europa was op de hoogte

We waren al vroeg tot de conclusie gekomen dat de Griekse economie al jaren boven haar stand leeft. De Europese instanties waren al in 1999 op de hoogte dat de begrotingscijfers niet koosjer waren, maar dat heeft niet belet het land toe te laten tot de muntunie. Toen bovendien in 2002 Duitsland het zieke broertje van Europa was, bracht de ECB de rente op een heel laag niveau om de grootste economie uit het slop te halen. Hierdoor liep het feestje helemaal uit de hand. In de rand van Europa smeekte de economie om veel hogere rentetarieven. (De Standaard - Ivan Van de Cloot - 17/06/2011)

Hopeloze toestand van Griekenland

De toestand van Griekenland is hopeloos. Het land heeft een negatief primair saldo van 3%. Zelfs als we de schulden en de schuldintresten zouden kwijtschelden, heeft het land nog onvoldoende geld om zijn lopende uitgaven te dekken (uitbetalen van de ambtenaren, de gepensioneerden...), benadrukt Philippe Ledent, hoofdeconoom bij ING. Dat is ondermeer te wijten aan de te lage fiscale inkomsten. Er wordt bijzonder laks omgesprongen met het innen van de belastingen. (Netto - FM - 16/06/2011)

Spanje verliest veel tijd

De Spaanse premier Zapatero heeft 'traag en zwak' gereageerd op de economische en financiële problemen in zijn land. Dat zegt prof. Alberto Alesina (Harvard). Op de vraag of Spanje financiële hulp nodig zal hebben, antwoordt hij: Spanje evolueert in de goede richting. De overheidsschuld is niet hoog, het begrotingstekort wel. Over de nieuwe Europese begrotingsnormen zegt hij bezorgd te zijn over de complexiteit, hetgeen ze moeilijk afdwingbaar maken, en verder rijst de vraag of de grote

landen even streng zullen worden behandeld als de kleine landen. Structurele ingrepen, hervorming van de arbeidsmarkt en de verhoging van de concurrentie in de dienstensector zullen de groei in de zwakke landen stimuleren. Niemand zegt dat de zwakke landen de lonen moeten verlagen. (De Tijd - WV - 20/05/2011)

Het Keltisch kruis

De factuur voor de redding van de Ierse banken blijft angstwekkend snel oplopen. Waar men in 2008 dacht dat 11 miljard euro wel zou volstaan, staat de teller momenteel al op 70 miljard euro. Uit de recente stresstest op de vier noodlijdende Ierse banken bleek dat er nog eens 24 miljard euro nodig is. Het is duidelijk dat een herschikking van de bankschulden zich opdringt en dan zullen de privé-obligatiehouders mee de factuur moeten betalen. De financieringslast voor de Europese hulp ligt nu op 5,8%. Hoe dat ooit kan worden terugbetaald, is een raadsel. (De Tijd - JVE - 1/04/2011) Ierland krijgt wellicht een verlichting van de schuldenlast, via een verlaging van de interestvoet en een verlenging van de terugbetalingstermijn. (De Tijd - 9/04/2011)

Portugal leent

Portugal heeft de komende drie jaar behoefte aan zo'n 80 miljard euro om zijn overheidsschuld te financieren en de financiële sector solvabel te houden. Tegen midden mei 2011 zullen Europa en Portugal bepalen hoeveel geld er precies nodig is, en welke saneringen daartegenover staan. Portugal moet sterk besparen bij de ambtenaren en in de pensioenen. Rigiditeit op de arbeidsmarkt moet worden weggewerkt. (De Tijd - DDW - 9/04/2011) Dat Portugal ook aan het Europees infuus moet heeft het grotendeels aan zichzelf te wijten. Met een goed besparingsplan had Lissabon zich ook zelf kunnen redden en de schuldenpositie onder controle houden. Maar een gebrek aan politieke daadkracht deed de markten twifelen. (De Standaard - ntw - 8/04/2011) De redding van Portugal kan tot 100 miljard euro kosten. Hiervan zou

10 miljard euro worden gebruikt om de Portugese banken te herkapitaliseren. (De Standaard - 4/05/2011)

Rating zwakke eurolanden daalt sterk

De openlijke ruzie tussen de Europese Commissie en de drie ratingagentschappen - Standard & Poors, Moody's en Fitch - is volop aan het escaleren. De spanningen liepen in het begin van de week op toen S&P voor de tweede keer in vier dagen de kredietrating van Portugal verlaagde en de rating van Griekenland degradeerde tot onder het niveau van Egypte. Daarna stuurden ook Moody's en Fitch opnieuw waarschuwingen uit over het risico dat gewone obligatiehouders lopen na de oprichting van het permanente Europese ESM-noodfonds in 2013. Bij de Europese Commissie wordt er gewerkt aan een nieuwe Europese wetgeving waarin ratingagentschappen juridisch ter verantwoording geroepen kunnen worden voor foute rapportering. De ratingagentschappen slaan terug door te dreigen om niet langer ratings te publiceren over zwakke eurolanden. Dat zou het marktvertrouwen in die landen helemaal kunnen doen kelderen. (De Standaard - nta - 1/04/2011)

Britse adviescommissie

Er komen wel verregaande, maar geen radicale ingrepen, in de Britse banksector om een nieuwe financiële crisis te vermijden of toch op zijn minst de gevolgen ervan te beperken. Zo moeten de Britse banken een grotere kapitaalbuffer aanleggen en een muur optrekken tussen hun consumententak en de zakenbankdivisie. Maar van de gevreesde opdeling is geen sprake. Dat staat althans in de aanbevelingen van een commissie die in opdracht van de regering voorstellen uitwerkte om de financiële sector te hervormen. De overheid wil met die hervormingen vermijden dat ze opnieuw zwaar in de buidel moet tasten om de sector te redden. (De Tijd - BB-12/04/2011)

Europese minister van Financiën

Op de uitreiking van de Karel de Groteprijs in Aken, verklaarde de voorzitter van de ECB, Jean-Claude Trichet, dat hij Europa meer macht wil geven om in te breken in de begroting van de eurolidstaten en stelt voor om een minister van Financiën te creëren voor de eurozone. Dat ministerie zou de waakhond over de begroting zijn; de financiële sector controleren én de eurozone in het buitenland vertegenwoordigen. De toekomstige uitdagingen het hoofd bieden vergt een versterking van de instellingen van de economische unie. Trichet nuanceert: niet noodzakelijk een ministerie dat een grote federale begroting beheert. (De Tijd - SD/KVS - 2/06/2011)

Draghi volgt Trichet op

Nu hij ook de steun van Frankrijk krijgt, is het bijna zeker dat de Italiaanse centrale bankier Mario Draghi op 1 november 2011 voorzitter van de Europese Centrale Bank wordt. Hij zal de komende acht jaar moeten bewijzen dat ook een Italiaan de inflatie onder controle kan houden. (De Tijd - 27/04/2011)

Naar dollarcrisis?

De vraag rijst waar in de komende jaren het grootste crisisgevaar dreigt. De totale overheidsschuld van de eurozone komt eind 2011 uit op 87% van het regionale bbp. In de VS bereikt die ratio nog dit jaar de kaap van 100 procent. In augustus 2011 dreigt de Amerikaanse overheidsschuld het wettelijk vastgelegde plafond te doorbreken. Tot nu toe heeft dat de Amerikaanse overheid niets meer gekost dan een vermanend vingertje van de ratingagentschappen. (De Tijd - E. De Boeck, hoofdeconoom KBC Group - 16/06/2011)

China koopt meer Europees overheidspapier

De Chinese overheid heeft in de eerste vier maanden van 2011 beduidend meer geïnvesteerd in Europese staatsobligaties dan in Amerikaans overheidspapier. Dat berekende Standard Chartered Bank. China liet zich dus geenszins afschrikken door de schuldproblematiek van Griekenland,

Portugal, Spanje en Ierland. (De Tijd - 22/06/2011)

Hervorming van banksector in VS

Michel Barnier, commissaris voor de Interne markt, heeft er bij de Amerikaanse regering op aangedrongen dat Washington meer werk maakt van de hervormingen van de banksector in de VS. Gebeurt dat niet, dan is er volgens Barnier sprake van oneerlijke concurrentie ten opzichte van de Europese banken, meldt de zakenkrant Financial Times. (De Tijd - 1/06/2011)

Kernkapitaal grootste banken

Banken die zo groot zijn dat ze een risico vormen voor de wereldwijde economie, zullen moeten voldoen aan extra zware kapitaal vereisten. Dat heeft het Basel-comité beslist. De nieuwe regels zijn bedoeld om nieuwe financiële crises tegen te gaan. Deze grootste banken zullen een kapitaalbuffer moeten aanhouden die 1 tot 2,5% groter is dan die van andere grote banken. De norm voor internationaal actieve banken wordt binnenkort

een kernkapitaal van 7% van de risicogewogen activa. Voor de allergrootste banken wordt het dus 9,5%. Op die manier hopen de toezichthouders de banken aan te moedigen kleiner te worden. (De Standaard - mg - 27/06/2011)

Benoeming Lagarde

Christine Lagarde, Franse minister van Financiën, wordt de nieuwe baas van het IMF. Het verkiezingsproces kreeg dit keer meer media-aandacht dan ooit. Die grotere aandacht had ongetwijfeld te maken met het groeiende besef dat het almaar minder evident wordt dat een Europeaan die topjob krijgt en dat de Europese macht in het geding is. Opvallend was ook dat de zogeheten 'opkomende landen' allesbehalve eensgezind waren en de Mexicaan Carstens amper steunden. Het toont aan dat, hoewel de BRICS-landen dikwijls in één adem worden genoemd, ze daarom niet altijd dezelfde belangen en standpunten hebben. (De Standaard - JVD - 30/06/2011)

Mensenrechten

Grenscontroles mogen weer

De Schengenlanden mogen onder bepaalde voorwaarden opnieuw grenscontroles invoeren. Dat principe hebben de Europese staatshoofden en regeringsleiders op een top in Brussel bekrachtigd. De leiders zetten het licht op groen voor de invoering van een vrijwaringsmechanisme. Binnen dat mechanisme kan een Schengenland opnieuw grenscontroles invoeren 'indien een andere lidstaat niet langer zijn verplichtingen kan nakomen'. De maatregel mag wel slechts als ultieme noodgreep worden ingeroepen en moet strikt beperkt blijven in tijd en reikwijdte. Het is nog niet helemaal duidelijk hoe het mechanisme precies zal functioneren. De Europese Commissie legt pas in september een concreet voorstel op tafel. Het lijkt er in ieder geval op dat de Commissie een belangrijke rol wil spelen in het mechanisme.

Zij zou moeten vaststellen dat een lidstaat zijn Schengenverplichtingen niet langer kan nakomen. (De Morgen - 28/06/2011)

Frontex versterkt

De EU-lidstaten en het Europees Parlement hebben een akkoord bereikt over een versterking van Frontex. Dat agentschap voor de buitengrenzen zal voortaan eigen materieel kunnen aankopen, zoals schepen of helikopters en makkelijker een beroep kunnen doen op nationale grenswachten. Nu komt er een nieuw mechanisme waarbij lidstaten jaarplannen opmaken voor de detachering van mensen en middelen. Indien het agentschap deze nationale middelen wil aanwenden, kan de lidstaat enkel in uitzonderlijke gevallen weigeren. Frontex (2004) helpt de lidstaten in de strijd tegen illegale immigratie. (De Tijd - KV - 24/06/2011)

Nederland weert Oost-Europeanen

De Nederlandse regering heeft besloten vanaf 1 juli veel minder werkvergunningen te verstrekken aan Roemenen en Bulgaren. Den Haag wil dat de werkgevers beter hun best doen om de werklozen uit eigen land aan het werk te zetten. Hoewel Bulgarije en Roemenië al lid zijn van de Europese Unie, mogen burgers uit die landen niet zonder vergunning bij onze noorderburen aan de slag. Eind dit jaar zouden de grenzen in principe wel open moeten gaan voor arbeidsmigranten uit die twee landen. Een land kan mits de nodige motivatie, wel beslissen de beperkingen nog twee jaar te verlengen. (De Tijd - MB - 19/04/2011)

Bescherming slachtoffers in EU

In alle lidstaten zijn er procedurele en juridische garanties voor de daders van misdrijven, maar niet voor de slachtoffers. Die leemte willen we opvullen, verklaarde eurocommissaris voor Justitie Viviane Reding. Met een richtlijn wil Reding verzekeren dat alle 27-lidstaten slachtofferhulp beschikbaar stellen. Slachtoffers moeten ook de garantie hebben dat ze met respect worden behandeld en dat de politie, openbare aanklagers en rechters opgeleid worden om 'op passende wijze' met slachtoffers om te gaan. Voorts wil de Europese Commissie dat slachtoffers geïnformeerd

worden over hun rechten in een voor hen begrijpelijke taal. Kinderen, gehandicapten en andere kwetsbare slachtoffers moeten ook een aangepaste bescherming krijgen. (De Tijd - KV - 19/05/2011)

Afwikkeling erfenis binnen de EU

De Europese ministers van Justitie hebben de grote lijnen vastgelegd van een Europese regeling voor grensoverschrijdende erfenissen. Jaarlijks krijgen 450 000 mensen te maken met de afwikkeling van (een deel van) een erfenis in een andere lidstaat. Vaak is onduidelijk welke wetgeving van toepassing is. Voortaan zou de wetgeving van het land van verblijf van de overledene gelden, tenzij bij testament anders is bepaald. (De Tijd - 11/06/2011)

Beperking Europees aanhoudingsmandaat

Lidstaten moeten hun openbare aanklagers, die Europese aanhoudingsmandaten uitvaardigen voor kleine misdrijven, aanzetten zich te beperken. Meestal ontbreekt elke proportionaliteit, zegt een rapport van de Europese Commissie. Het systeem loopt vast door uitleveringsverzoeken voor kleine misdrijven. (European Voice - TV - 7/04/2011)